

Pentru un Consiliu Superior al Magistraturii
care să fie un adevărat reper pentru
societate

Dragi colegi,

Mă adresez pe această cale celor
alături de care merg zi de zi pe același drum
al vieții, chiar dacă ne aflăm în diferite colțuri
ale țării, celor cu care împărtășesc aceleași
bucurii, frământări, idealuri, certitudini și mai
ales incertitudini: colegilor mei judecători!

De câte ori nu am încercat în ultimii ani să ne detașăm pentru câteva
clipede la rigurozitatea cotidiană și să ne relaxăm cu un exercițiu simplu de
imaginație: ce ne-am dori cu adevărat pentru justiția și magistrații din
România?

Să încercăm să fim sinceri față de noi înșine și cu toată
responsabilitatea și maturitatea unor conștiințe vii, să ne întrebăm ce ne
dorim cu adevărat pentru această profesie nobilă, pentru noi înșine, ce
putem face mai mult și mai bine pentru societate?

În general, judecătorii prefer să activeze într-o zonă neutră de studiu
și analiză oferită de imperiul propriilor cariere profesionale și al realităților
concrete din dosarele pe care le au în lucru.

Ținând cont de restricțiile scrise și nescrise impuse de etica și
deontologia profesională, suntem în general persoane rezervate, pentru
care relațiile sociale sunt destul de restrânse și preferăm o viață personală
în afara tumultului pe care îl regăsim cu generozitate în afara zidurilor
instanțelor.

De aceea, sunt foarte puțini aceia care se decid să se avânte și
depășească aceste teritorii și să prindă această zonă de a-a-zis
confort, pentru că, simțind că au ceva de spus, susțin dinamic, cu toată
dăruirea și priceperea de care dispun, nevoile reale ale judecătorilor,

s expun cu obiectivitate vulnerabilitățile justiției, așa cum sunt ele percepute din interior, de magistratul de carier .

De prea multe ori vin alții din afara sistemului și ne povestesc lucruri despre noi în sine, despre munca noastră, despre ce și cum ar trebui să facem mai bine, ori să reacționăm, sau poate să nu reacționăm.

Suntem un corp profesional de elită, avem în rândurile noastre foarte mulți magistrați devotați meseriei și cu o carieră construită prin muncă și onestitate, bazată pe principii solide, pentru care respectarea legii este crezul suprem.

Aceasta este de fapt normalitatea sistemului în care noi, magistrații, trăim, gândim și aplicăm legea.

Cu toate acestea, modul în care este percepută uneori de opinia publică această normalitate este denaturat de influența mai multor factori pe care nu îi satisface o justiție echilibrată și cu o autoritate de nezdruccinat, astfel încât ceea ce este scos în evidență nu este această normalitate, ci doar senzaționalul excepțiilor care au ținut în mod deliberat primele pagini ale ziarelor și jurnalelor de știri, în cea mai mare parte a ultimilor ani.

Doar noi, cei din interior știm cel mai bine cât este de greu și frustrant să nu putem reacționa și apărea imediat, să nu putem demonstra rapid că realitatea este de fapt alta, că majoritatea covârșitoare este formată din magistrați onești, de bună credință, cu o conduită socială și o pregătire profesională ireproșabilă.

O justiție perfectă este din punct de vedere o utopie, însă una perfectibilă poate fi un deziderat sustenabil cu condiția să existe în primul rând din interior determinare, forță și comunicare, o electrizare a factorilor care pot influența, prin convingere, deschidere și susținere, o justiție cu adevărat independentă.

Cine se teme de independența justiției și face demersuri concertate pentru a-i găsi cusururi este cel care dorește să își promoveze interesul personal în detrimentul celui social, este cel care dorește să obțină pe căi ocolite beneficii nemeritate!

Uniți, suntem o forță de nestăvilit în măsură să apere cu adevărat principiile fundamentale ale statului de drept, însă dezbinați, le putem

oferit tot noi forță celor ce nu doresc să vadă o justiție puternică și autoritară, ci doar o justiție umilită și pusă la zid pentru toate neîmplinirile sistemului!

Într-o lume în care aproape oricine se pricepe la orice, legând și dezlegând chestiuni juridice cu precizia unui mecanism elvețian, este esențial să ne păstrăm identitatea, rațiunea, fermitatea dar și toleranța!

Este esențial să fim puternici, fără să lovim, să fim înțelepți, fără să bravăm, fermi, fără să fim rigizi, înțelegători, fără a fi considerați vulnerabili!

Și mai presus de orice, este nevoie să ne păstrăm omnia, pentru că dispunem cu rațiunea noastră de libertatea, proprietatea și destinele unor oameni, față de care avem o înaltă datorie morală și profesională și al căror respect și încredere nu le vom putea obține decât numai dacă la rândul nostru vom oferi respect și încredere.

De aceea avem nevoie de un organism reprezentativ care să nu abdice de la statutul nobil de garant al independenței justiției, pentru care acest atribut constituțional să nu reprezinte doar un antet pe documentele oficiale.

Magistrații trebuie și merit să fie reprezentați cu fermitate, demnitate și forță argumentului care sunt singurele arme capabile să așeze acest corp profesional la locul cuvenit.

Până la urmă, nici nu este nevoie de prea mult, față de cât avem deja! Important este însă curajul de a le folosi cu pricepe pentru a reuși să convingem că este nevoie de o justiție cu adevărat independentă, definitiv detașată de factorul politic și în echilibru cu celelalte puteri ale statului.

Avem nevoie de un Consiliu Superior al Magistraturii capabil să apere magistrații și să găsească toate pârghiile necesare pentru a le pune cu adevărat în evidență activitatea, a le înlesni munca și a se asigura că aceasta este respinsă pe măsura volumului, calității sale, dar și restricțiilor și incompatibilităților la care acestea sunt supuse.

Avem nevoie de un Consiliu Superior al Magistraturii care să fie un organism reprezentativ al corpului de magistrați, care să asigure cu adevărat independența justiției, să inspire autoritate, seriozitate, competență și rigoare, să fie un factor de echilibru și un reper pentru societate.

De fapt, s fie chintesena a ceea ce reprezint magistratul din România.

i sunt atât de convins c se poate!

tiu c problemele cu care se confrunt justiia la acest moment sunt multe i delicate, iar a tept rile colegilor magistrați sunt pe m sur .

O parte din acestea se pot rezolva mai repede dac exist determinare, bun credinț , pricepere, devotament, integritate i comunicare deschis .

Altele, neputând fi rezolvate peste noapte, pentru c depind și de alți factori exteriori, necesit strategii bine gândite pe termen mediu i lung, implicare ferm , r bdare și consecvenț .

Este necesar mai mult ca oricând consolidarea capacit ții instituționale și decizionale a Consiliului Superior al Magistraturii, care trebuie s vin în primul rând din interior, printr-o filosofie colectiv clar pe baza unui nou program, prin reformarea modului de lucru, de comunicare, a strategiei de imagine, cu respectarea principiilor fundamentale de la care s nu existe derogare, f r urm de discriminare, în scopul cre terii gradului de încredere în justiie a cet ținilor, și garant rii independenței acesteia.

Avem nevoie de un Consiliu Superior al Magistraturii înțelept, care s tie exact cum i când s acționeze, prompt i coerent, pentru c numai astfel vom reu i s convingem societatea c justiia este un sistem integru, autoritar i eficient, a c rui menire este într-adev r aceea de a garanta respectarea drepturilor i libert ților cet ținesti!

i mai presus decât orice, nu poate exista democrație f r justiie!

Dragi colegi,

Pentru toate aceste motive, m-am decis s candidez pentru Consiliul Superior al Magistraturii, întrucât consider c am înv ățat în cei 22 de ani în care am practicat cu dragoste meseria de judec tor c nu este suficient s stai deoparte i s critici de pe margine ceea ce nu îți place, ci este esential s participi activ la luarea deciziilor!

Abia atunci capeti credibilitate, autoritate și forța de a schimba lucrurile!

Cred cu tărie că forța argumentului și nu argumentul forței și antajului de orice natură este capabil de coeziune și convingere.

Avem nevoie de reprezentanți care să nu abdice de la principiile de bază care i-au determinat să pornească pe acest drum și care să meargă până la capăt în susținerea corpului de magistrați pe care îi reprezintă.

Ne-am săturat de cuvinte meșteșugite, de strategii complexe și seducătoare dar goale pe din untru, de forme fără fond incapabile să facă față valului de provocări legislative în contextelor socio-politice.

Am obosit că la fiecare schimbare a ministrului justiției sau a puterii politice în general, să constat că a fost nevoie de o nouă strategie de lucru, pentru că nu a existat capacitatea de conservare a unor principii de bază, și prin urmare, să o luăm de atâtea ori de la capăt.

Pentru aceste motive, consider că este necesară o nouă abordare a strategiei de organizare, funcționare și comunicare, de un Consiliu Superior al Magistraturii clădit pe baze noi, fundamental restructurate, cu o nouă viziune de lucru, de data aceasta de un Consiliu cu adevărat în sprijinul nevoilor magistraților.

Consider că este nevoie de oameni capabili și curajoși, care să spun lucrurilor pe nume, de spirite vii și conștiințe puternice, care să se lupte cu adevărat pentru multe din lucrurile la care am sperat și nu am reușit să le obținem, dar mai ales pentru ca statutul de magistrat să redobândească valoarea pe care o merită într-un stat de drept.

Am gândit un proiect cu care să candidez pentru Consiliul Superior al Magistraturii pornind de la o serie de aspecte pe care le-am considerat că nu sunt în regulă, însă admit că acesta poate fi îmbunătățit pe parcurs, pe măsură ce mă voi consulta cu colegii mei de la tribunale.

Un astfel de proiect este doar un punct de plecare, pentru că reprezintă o viziune proprie în legătură cu ceea ce mi-a dori eu să fie un Consiliu Superior al Magistraturii, însă sunt conștient că acela care ajunge să fie ales trebuie să aibă capacitatea de a asimila și transmite mai departe toate sugestiile venite de la cei pe care îi reprezintă, mai mult decât atât, de a face în așa fel încât vocea celor care l-au trimis în Consiliu să fie cu adevărat ascultată.

Așa mi-a fi dorit eu să se întâmple în Consiliile anterioare! Să fim luați în seamă, ascultați, consultați, noi, marea masă de judecători, dar nu

de pe o zi pe alta, formal, pentru că avem foarte multe de spus! Și mai ales, cuvântul nostru trebuie să conteze!

CAPITOLUL I - ASIGURAREA RESPECTĂRII INDEPENDENȚEI JUSTIȚIEI ȘI MAGISTRAȚILOR

Independența justiției reprezintă unul din cei mai importanți piloni ai statului de drept și garanția respectării drepturilor cetățeanului, justiția având o componentă socială puternică.

Poziția Consiliului Superior al Magistraturii în această problemă trebuie să fie una transparentă, fără echivoc, care să asigure statului de drept independența justiției și să militeze pentru restrângerea oricărei forme de intervenție a politicului, în general și a celorlalte două puteri, în special, în sfera sa de responsabilitate.

Consiliul Superior al Magistraturii trebuie în acest context să reacționeze public, ferm, la orice act care aduce atingere acestei independențe, indiferent din ce direcție și sub ce modalitate se manifestă ingerința.

Pe de altă parte este necesară eliminarea din legile și regulamentele care vizează organizarea și funcționarea justiției și a Consiliului Superior al Magistraturii a intervenției sub orice formă a factorului politic, indiferent de ce natură este, în vederea excluderii oricăror suspiciuni privind posibilitatea reacției justiției la o comandă politică.

1. Prin urmare, este necesară abrogarea textelor de lege care prevăd posibilitatea Președintelui statului să poată refuza numirea unui procuror sau judecător¹ sau a președintelui ÎCCJ, vicepreședinților și președinților de secții de la această instanță².

2. Modificarea legii³ în sensul excluderii ministrului justiției din ecuația numirilor procurorilor marilor parchete, pentru că experiențele anterioare au demonstrat că de fapt propunerea ministrului este hotărâtoare, avizul CSM fiind doar consultativ.

În aceste condiții, este o certitudine faptul că șefii marilor parchete sunt propuși de un membru al puterii executive, care are de asemenea și puterea de a propune revocarea lor, acesta putându-se sesiza și din oficiu.⁴

¹Art.31 alin.3 din Legea nr.303/2004

²Art. 53 alin.2 din Legea nr.303/2004

³art.54 alin.1 din Legea nr.303/2004

⁴art.54 alin.4 din Legea nr.303/2004

De aceea, consider că, pentru a exista similaritate cu numirile din justiție, și în cazul procurorilor de la marile parchete, propunerile trebuie să vină tot din partea Consiliului Superior al Magistraturii, evident, pe baza unei atente selecții dintr-o bază largă de candidați.

3. Eliminarea funcțiilor asimilate celor de magistrați, în contextul în care un studiu recent a constatat că există deja un număr de 290 de posturi de personal asimilat.

Problema este că aceștia primesc aceleași salarii și pensii ca judecătorii și procurorii în condițiile în care nu îndeplinesc activități similare, fiind în parte subordonați administrativ puterii executive (cei din Ministerul Justiției și alte structuri din subordinea Ministerului Justiției), iar în privința acestora nici nu se pune problema inamovibilității, stabilității sau independenței, creându-se grave confuzii cu statutul judecătorilor și procurorilor.

Mai mult decât atât, se constată că aceste persoane se bucură chiar de drepturi mai extinse decât restul magistraților de carieră, în sensul că beneficiază de un număr nelimitat de locuri pentru promovare în grad, realizat printr-un examen diferit de concursurile susținute de judecători și procurori, ceea ce înseamnă că este eliminată competiția, obținând mult mai ușor un grad profesional superior⁵.

La nivelul Parlamentului sau Guvernului nu există personal asimilat deputaților, senatorilor ori miniștrilor.

4. Excluderea dreptului de vot în CSM pentru ministrul justiției.

Art.28 alin.2 din Legea nr.317/2004, prevede în mod limitativ situațiile în care Președintele ÎCCJ, ministrul justiției și procurorul general al Parchetului de pe lângă ÎCCJ nu au drept de vot, și anume atunci când secțiile îndeplinesc rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare, la soluționarea sesizărilor referitoare la buna reputație a judecătorilor și procurorilor și a cererilor privind încuviințarea percheziției, reținerii, arestării preventive sau arestului la domiciliu cu privire la judecători, procurori ori magistrați asistenți.

Pentru restul problemelor care se discută, au drept de vot, adică pentru probleme care vizează justiția.

Mai mult, ministrul justiției participă la lucrările ambelor secții, și pentru judecători, și pentru procurori, situație pe care o consider de

⁵a se vedea HCSM nr.1260/2014 pentru aprobarea regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenului de promovare în funcții de execuție a personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul aparatului propriu al Consiliului Superior al Magistraturii și al Institutului Național al Magistraturii.

neacceptat, pentru că reprezintă o modalitate de amestec a funcției executive în gestionarea justiției, încălcându-se astfel independența acesteia.

5. Eliminarea executivului -prin ministrul justiției- din categoria persoanelor care pot exercita acțiunea disciplinar față de magistrați;⁶

6. Asigurarea independenței financiare, printr-o salarizare și condiții de pensionare corespunzătoare interdicțiilor și incapacităților prevăzute de lege, în baza unei legislații previzibile și nediscriminatorii.

Amânarea succesivă de 8 ani a transferului bugetului instanțelor de la Ministerul Justiției la Înalta Curte de Casație și Justiție sub pretextul că aceasta nu este încă pregătită să îl administreze nu reprezintă decât un pretext pentru a menține justiția sub controlul executivului, pentru a se avea un anumit tip de influență asupra instanțelor.

7. Garantarea unității practicii judiciare, în vederea unei justiții predictibile, pentru a evita expunerea acesteia la interpretări și comentarii critice, nemulțumiri și în final vulnerabilizarea ei.

Cetățenii percep soluțiile de practică judiciară neunitară drept situații în care judecătorii au fost influențați, inducându-se astfel sentimentul de insecuritate juridică care adâncește neîncrederea în justiție.

Mecanismele procesuale prevăzute de codurile în vigoare sunt foarte bune, cu autoritate pentru magistrați, dar insuficiente să acopere un rău deja produs ori avalanșa de probleme generate de o legislație de multe ori ambiguă și interpretabilă.

Considerăm că trebuie pus accent mai mare pe alte mecanisme administrative complementare de unificare a practicii judiciare⁷, care să aibă autoritate pentru magistrați, acestea având un rol important, putând oferi o bază documentară suficientă pentru promovarea unui recurs în interesul legii.

CAPITOLUL II - REEVALUAREA STRATEGIEI DE RESURSE UMANE

Multitudinea problemelor juridice noi rezultate ca urmare a intrării în vigoare a noilor Coduri și a modificărilor succesive și continue a acestora, precum și adoptarea unor noi acte normative care introduc proceduri

⁶ art.44 din Legea nr.317/2004

⁷ Art. 517 alin.4, art. 521 alin.3 din c.pr.civil, respectiv art.474 alin.4 și art.477 alin.3 din c.pr.penal prevăd că numai hotărârile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în recursurile în interesul legii și în procedura dezlegării unor chestiuni de drept cu caracter prealabil sunt obligatorii pentru instanțe.

speciale⁸, impun prin natura lor personal suplimentar ori cauze suplimentare.

De i s-a supus atenției în mod repetat lipsa acut de personal față de avalanșa de modificări și proceduri noi, nu a existat atenția cuvenită pentru asigurarea prioritară a infrastructurii de personal-magistrați și grefieri- schemele de personal deja mult subdimensionate și dotările tehnice și materiale în multe instanțe necorespunzătoare, au determinat o îngreunare și mai accentuată a activității instanțelor și epuizarea fizică și psihică a judecătorilor și personalului auxiliar.

Apelând la considerentul că "merge și așa", că "este criză" și trebuie "să funcționeze la cota de avarie", consecința unei astfel de politici autiste din partea celor chemați să decidă în numele celor trimiși să ne reprezinte a fost și este în continuare o justiție sufocată de propria neputință.

Volumul foarte mare de activitate ce revine fiecărui judecător (fie prin numărul mare de cauze, fie prin complexitatea acestora) nu este un moft inventat pentru a ne degreva de sarcini, ci este o realitate care a depășit cu mult limitele de suportabilitate, astfel încât justiția riscă să devină un simulacru, nicidecum un act de calitate așa cum își dorește fiecare dintre cei care se adresează justiției, iar judecătorii vor deveni din ce în ce mai vulnerabili, expuși riscului din ce în ce mai probabil, de a greși și de a fi sancționați disciplinar sau riscului de a se îmbolnăvi.

An de an sistemul inventează tot felul de formule de lucru, pe volum optim, pe grade de complexitate, pe puncte, dar finalitatea este fără nicio eficiență, pentru că judecătorul are de fapt același număr mare de dosare, cu o complexitate deosebită, pentru care trebuie să studieze și în afara orelor de serviciu.

Comisia Europeană în rapoartele de țară și în Mecanismul de Cooperare și Verificare a identificat de altfel în resursele umane una din provocările sistemului judiciar din România dar și un punct nevralgic în același timp.

Consider că lipsa unei viziuni clare cu privire la strategia de resurse umane și volumul optim de activitate se datorează pe lângă constrângerile financiare, și lipsei de pregătire specifică în domeniul resurselor umane, neexistând personal cu o astfel de expertiză la nivelul aparatului propriu al CSM care să supună atenției o soluție viabilă.

Apreciez că este necesar ca pe lângă îrgirea strategiei de recrutare și promovare a magistraților în funcții de execuție să existe inițiative legislative menite să degreveze instanțele de o parte din sarcini, aspect

⁸ Legea nr.74/2014 privind darea în plat sau Legea insolvenței persoanei fizice

care a mai existat de pild în procedura medierii, cauzele de la Registrul Comerțului, divorțurile la notar sau la autoritatea public local , îns num rul unor astfel de cauze finalizate cu succes este totu i destul de timid.

O legislație efervescent i în permanent schimbare, care nu trece de multe ori de controlul de constituționalitate, constituie tot mai mult o piedic în calea politicii de personal care ar trebui permanent monitorizat în raport de ace ti factori.

Judec torii și instanțele se vor confrunta de anul viitor cu o supraînc rcare cu cauze pe domeniul financiar-bancar, ca urmare a intr rii în vigoare a Legii insolvenței persoanei fizice, a Legii nr.77/2016 privind darea în plat i transpunerea Directivei 17/2014 (care este obligatorie) privind contractele de credit ipotecar .

Litigiile nu au întârziat s apar deja fie pentru c debitorii executați silit au cerut instanțelor s le tearg datoriile, fie pentru c b ncile au contestat notific rile clienților.

De pild , Legea nr.77/2016 care a intrat deja în vigoare presupune competența în prim instanț a judec toriilor de la domiciliul datornicului. Judecata presupune celeritate, urgenț , soluția judec toriei putând fi atacat cu apel în 7 zile de la pronunțare.

Instituirea unei astfel de proceduri trebuie s asigure garanțiile procesuale pentru un proces echitabil, respectiv timpul necesar pentru citarea p rților, preg tirea ap r rii i administrarea probatoriilor, iar un termen redus pentru soluționarea unor asemenea contestații (incluzând și o puternic component social) pot produce disfuncționalit și în activitatea instanțelor de judecat .

Nu este realizat la acest moment niciun studiu oficial de impact cu privire la necesarul de personal ce urmeaz s fie implicat în judecarea unor astfel de cazuri cu o deosebit component social , pentru c num rul celor care vor apela la aceste proceduri, potrivit surselor din domeniul bancar, este foarte mare, riscând s apar astfel blocaje la nivelul instanțelor.

Consider c este esențial s se fac demersuri serioase pentru corelarea intr rii în vigoare a actelor normative de amploare, complexe i cu impact social, care preconizeaz o înc rcare considerabil a instanțelor, cu infrastructura de personal a instanțelor și parchetelor, pentru a se evita episoadele implement rii celor patru coduri, ce a necesitat un efort uria pe umerii magistraților nevoiți s asimileze, aplice i gestioneze noile dispoziții în raport cu cele anterioare, practic din mers.

Este necesară o strategie care în primul rând să valorifice la maxim posibilitățile deja existente, de deblocare a posturilor vacante, reducerea termenului de valorificare a examenelor de promovare în funcții de execuție, sau care să apeleze la resurse externe cum ar fi majorarea numărului de locuri la INM pentru auditorii de justiție, găsirea unor soluții legislative pentru ocuparea posturilor de judecatori temporar vacante (cum sunt cele întâlnite în situațiile concediilor pentru creșterea copilului), aici putându-se apela fără rezervă la magistrați care au ieșit la pensie și care își manifestă acordul în acest sens.

De asemenea, trebuie urmărite și grupele de magistrați pensionabili pentru a se avea viziune clară asupra potențialului de ieșire din sistem într-un anumit orizont de timp pentru a se ocupa în timp util posturile respective.

CAPITOLUL III - CARIERA MAGISTRATULUI

3.1 Recrutarea magistraților

Alături de alte profesii, magistrații reprezintă un corp de elită al societății, care este chemat să asigure echilibrul în societate, având o menire nobilă, și o vocație care nu este la îndemâna oricui.

Această menire nu poate fi realizată decât de persoane atent recrutate din rândul celor mai bine pregătiți profesional și cu un profil moral ireproșabil.

În prezent există posibilitatea intrării în magistratură pe bază de concurs, care se face în temeiul art.15 din Legea nr.303/2004 pentru cei ce urmează cursurile la INM (auditorii de justiție) și în temeiul art.33 din Legea nr.303/2004 pentru cei care au cel puțin 5 ani vechime în specialitate juridică, tematica de concurs și structura examenului fiind similare.

Este necesară o extindere a bazei de selecție prin gândirea unui sistem de informare și atragere spre profesia de magistrat încă de pe băncile facultății.

De asemenea, este absolut necesară corelarea nevoii de personal din instanțe, luându-se în calcul și potențialul de ieșire din sistem prin pensionare cu numărul de locuri scoase la concurs prin INM, pe baza unui studiu transparent.

Consider că este necesar eliminarea testului gril de la admiterea în magistratură pentru a se reintroduce testul scris, în scopul unei corecte și pertinente evaluări cu privire la capacitatea de analiză și sinteză a viitorului magistrat, a gândirii coerente și logice, a modului de argumentare și cunoașterea cu adevărată a instituțiilor de drept material și procesual.

3.2 Formare inițială

În prezent există o diferență substanțială între formarea inițială a auditorilor de justiție -2 ani la INM, 1 an stagiatură și apoi examenul de capacitate și persoanele cu o vechime de minim 5 ani în specialitate juridică, care urmează un curs de formare profesională în cadrul INM de 6 luni. Aceste persoane nu mai susțin examenul de capacitate în magistratură.

Din această perspectivă, consider că este necesară o pregătire prealabilă a viitorului magistrat, nu numai din punct de vedere profesional, dar și sub toate celelalte aspecte pe care le implică exercitarea unei astfel de funcții.

Consider că este necesară o formare inițială serioasă pentru funcția de judecător, iar faptul că există posibilitatea intrării în această profesie cu minim 5 ani vechime în specialitate juridică nu înseamnă că persoana în cauză a dobândit toate abilitățile și calitățile necesare unui magistrat.

Practic, recrutarea în această carieră de la o vârstă tânără trebuie să oblige sistemul să inițieze o pregătire nu numai profesională de excepție, dar și în ceea ce privește calitățile extra-juridice, atât de necesare unui magistrat și care se dobândesc prin experiență.

Specialități juridice sunt foarte multe, însă acest lucru nu presupune neapărat că persoanele care le exercită sunt familiarizate cu complexitatea activității unui judecător definitiv, iar cele 6 luni de cursuri la INM sunt insuficiente pentru o pregătire corespunzătoare, în condițiile în care nici nu se mai susține un examen de capacitate.

Consider că trebuie regândit această formare inițială prin prelungirea la un an a cursurilor la INM, care să se finalizeze cu un examen similar celui de capacitate pentru persoanele care intră în magistratură cu cel puțin 5 ani vechime în funcții juridice.

În ceea ce privește auditorii de justiție, durata cursurilor de formare profesională să rămână de 2 ani, cu prelungirea la 2 ani a stagiaturii, în loc

de un an, pentru a se da posibilitatea familiarizării cu problemele efective întâlnite în instanțe.

În ambele cazuri trebuie pus un accent deosebit pe aspecte practice, dar și pe cele care sîvizeze comunicarea, dezvoltarea componentei sociale a formării ca magistrat.

Criza acută de personal din sistem nu trebuie să constituie însuși un motiv pentru abaterea de la criteriul calității personalului selectat.

3.3 Formarea continuă

Reprezintă unul din cele mai importante aspecte ale perfecționării profesionale, care trebuie să se acorde o atenție sporită în contextul efervescentei legislative.

Programele de pregătire profesională desfășurate prin INM trebuie să includă o tematică mult mai variată și să se refere la aspecte de mai mare actualitate, importantă și frecventă la nivelul instanțelor și parchetelor.

Consider că acest gen de perfecționare ar trebui realizat prin formarea de grupuri separate cu judecători de la instanțe de același grad și din toată țara, pentru a nu mai fi abordate teme cu caracter general și pentru a determina o mai mare implicare în discuțiile a participanților și a cuprinde o sferă mai largă de abordare decât cea existentă deja la nivelul acelorași curți de apel.

De asemenea, consider că seminariile respective trebuie să pună mai mult accent pe aspectul practic de abordare a tematicii, pe practica judiciară neunitară aferentă chestiunilor dezbătute, pentru a exista o mai mare emulație în vederea găsirii unor căi de uniformizare a acesteia, întâlnirile dintre magistrați dovedindu-se întotdeauna benefice din acest punct de vedere, putând sta chiar la baza promovării recursului în interesul legii.

Formarea profesională și unificarea practicii judiciare nu pot fi dissociate. Astfel formarea profesională, în special cu privire la noile acte normative, constituie o premisă a practicii judiciare unitare.⁹

În acest sens, formarea profesională a judecătorilor trebuie să aibă în vedere în special aspectele practice ale aplicării legii, astfel încât abordarea în cadrul acțiunilor de formare profesională a unor probleme de practică neunitară corespunde acestei finalități, iar discutarea problemelor

⁹astfel cum rezultă din prevederile art. 26 din ROI

de practic neunitar constituie totodată și o modalitate de formare profesională .

Consider că este mai util ca în cadrul fiecărui seminar să existe o componentă de practic neunitar , decât un seminar separat cu acest obiectiv, pentru a putea fi abordată o sferă mai largă de probleme, corespunzătoare fiecărei tematici.

3.4 Promovare în funcții de execuție

1. Eliminarea condiției de a participa la concursul de promovare pentru funcția de judecător la ÎCCJ doar a judecătorilor care au exercitat această funcție efectiv timp de 3 ani la curțile de apel, fiind suficient criteriul de vechime și gradul profesional imediat inferior.

În acest fel vor avea dreptul să participe la concurs, cum de altfel a mai existat și în trecut o astfel de posibilitate și judecătorii cu grad de curte de apel, promovați pe loc, care îndeplinesc condițiile legale de vechime în magistratură .

S-ar înlocui în acest fel o mare închinate pentru care magistrații nu au nicio vină , aceea de a nu avea șansa să locuiască în orașele în care funcționează Curțile de Apel, motiv pentru care au ales să promoveze pe loc.

2. De asemenea, trebuie înlocuită o altă închinate existentă la art.52 alin.3 din Legea 303/2004, determinată de faptul că un judecător cu grad de curte de apel nu are, conform legii, dreptul să participe la concursul pentru funcția de judecător la ÎCCJ, decât cu condiția să îndeplinească efectiv 3 ani la curtea de apel, în schimb un procuror de la Parchetul de pe lângă curtea de apel, sau de la Parchetul de pe lângă ÎCCJ de orice natură care nu este judecător, are acest drept, dacă a exercitat funcția de procuror în aceste structuri cel puțin trei ani și are vechimea corespunzătoare.

În orice caz, judecătorul care are grad de curte de apel a judecat apeluri și chiar și recursuri atunci când legile de procedură i-au permis, pe când procurorul nu a desfășurat niciodată o astfel de activitate.

3. Eliminarea închinateților dintre judecători și procurori în ceea ce privește modalitatea de acces și salarizare diferită atunci când este vorba de procurorii DIICOT și DNA.

Astfel, am în vedere sistemul de numire în funcția de procuror în cadrul structurilor DIICOT și DNA, deoarece pentru a activa în aceste

structuri este suficient o vechime minimă de 6 ani, iar accesarea la aceste funcții se face pe bază de interviu.

Practic, și un procuror de la un parchet de pe lângă judecătoria îndeplinește aceste condiții.

Pe durata exercitării funcției de procuror în cadrul DIICOT sau DNA, structuri ce fac parte din cadrul Parchetului de pe lângă ÎCCJ, acestea dobândesc gradul profesional corespunzător procurorilor de la Parchetul de pe lângă ÎCCJ și salarizarea aferentă, cu mențiunea că la încetarea activității (legea nu prevede durata pentru care aceștia își exercită activitatea în cadrul structurilor menționate, putând activa chiar și până la finalul carierei), revin la parchetele unde au funcționat, redobândind funcția de execuție avută sau dobândit ulterior prin promovare în condițiile legii, precum și salarizarea aferentă funcției deținute anterior numirii menționate.

Considerăm această modalitate de numire a procurorilor în cadrul structurilor DIICOT și DNA cu dobândirea chiar și temporară a gradului de procuror de pe lângă ÎCCJ și salariul aferent, reprezintă o modalitate inechitabilă de eludare a condițiilor normale de acces într-o astfel de funcție, pentru că vechimea minimă necesară cerută celorlalți procurori din sistem, prevăzută de art.44 din Legea nr.303/2004 pentru a promova la același parchet este de 8 ani și pot participa doar procurorii de la parchetele imediat inferioare, adică de la Parchetele de pe lângă Curțile de Apel.

În mod paradoxal, se ajunge ca un procuror de parchet de pe lângă judecătoria, cu 6 ani vechime, care nu a dat niciun concurs de promovare, să devină cu grad profesional echivalent unui procuror al parchetului de pe lângă ÎCCJ pe durata exercitării atribuțiilor (nu se știe cât timp) cu salariul corespunzător acestei înalte funcții, fiind salarizat într-o modalitate diferențiată și inechitabilă față de un judecător cu grad similar celui deținut de procuror anterior unei astfel de numiri.

O astfel de modalitate de acces nu este permisă judecătorilor, care *de lege lata* pentru a ajunge la ÎCCJ trebuie să aibă pe lângă vechimea de cel puțin 15 ani în funcția de judecător sau procuror și minim 3 ani lucrați efectiv ca judecător în cadrul unei Curți de Apel.

Nu s-a pus niciodată problema în cazul ÎCCJ să fie suplimentat numărul magistraților cu judecători din țară, cu grade inferioare, pe perioadă determinată, atunci când activitatea instanței supreme era sufocată de dosare.

4. Introducerea unei condiții de vechime minimă de 2 ani în funcția de execuție, pe lângă vechimea în magistratură, pentru promovările efective la instanțele ierarhic superioare, pentru a se evita promovările în cascadă,

f r ca magistratul în cauz s se familiarizeze cu specificul activit ții instanței de la care promoveaz .

5.Posibilitatea promov rii pe loc s se realizeze doar pentru instanța ierarhic superioar celei la care magistratul funcționeaz efectiv, pentru a se impulsiona ocuparea locurilor vacante de la tribunale și tendința r mânerii la judec torii, unde activitatea nu presupune control judiciar.(Se evit astfel ca un judec tor de judec torie s dobândeasc grad profesional de curte de apel, în condițiile în care nu a f cut niciodat parte dintr-un complet colegial într-o cale de atac).

3.5 Promovare în funcții de conducere

1.Consider c este oportun eliminarea concursului specific pentru ocuparea funcției de vicepreședinte de instanță (i în mod corespunz tor de adjunct al primului procuror), pentru a se oferi posibilitatea pre edintelui instanței (și a conduc torilor de parchete) s î i formeze echipa managerial , s desemneze acea persoan cu care apreciaz c poate colabora, iar conducerea instanței/parchetului s se realizeze printr-un management participativ, capabil s asigure echilibrul, controlul i coordonarea.

Acest exemplu de colaborare a avut rezultate în ceea ce prive te președinții de secții, legea neprev zând o modalitate concret de selecție a acestora, îns uzanțele au relevat c un astfel de lider este bine s fie agreat de judec torii din secțiile din care face parte, pe principiul majorit ții, dar și de președintele instanței.

2.Introducerea unor criterii obiective i transparente pentru notarea de la proba interviului la concursurile pentru promovarea în funcții de conducere.

3. În ceea ce privește numirile în funcțiile de conducere la parchetele de la nivel central, consider c procedura în sine nu trebuie s implice ministrul justiției, deci factorul politic, sub nicio form .

Cum numirile în funcțiile de conducere ale instanței supreme se fac de c tre Pre edintele României la propunerea CSM, tot a a trebuie s se desf oare i în cazul procurorilor de la parchetele centrale.

În prezent, numirea acestora se face de c tre Pre edintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul consultativ al CSM, ceea ce

conduce în mod inevitabil la suspiciuni în ce privește independența acestor persoane numite până la urmă într-un mod care implică factorul politic.

Situația în cazul procurorilor este delicată din acest punct de vedere, deoarece aceștia funcționează pe principiul subordonării ierarhice, ceea ce poate determina un observator din afara sistemului să concluzioneze că factorul politic intervine la nivelul parchetelor.

4. Introducerea condiției pentru promovarea în funcție de conducere, pe lângă cea a vechimii în magistratură, a unei vechimi de cel puțin 3 ani în funcția de execuție la instanța sau parchetul unde magistratul dorește să candideze.

În acest mod se evită situațiile în care un magistrat promovat recent în funcție de execuție, sau venit recent prin transfer, se înscrie să candideze pentru o funcție de conducere, deși nici măcar nu cunoaște personalul și problemele instanței.

5. De asemenea, considerăm că în cazul judecătorilor care dețin funcții de conducere pentru care se organizează concurs, la momentul alegerii ca membru CSM, suspendarea de drept a exercitării acestei funcții nu mai trebuie să conducă la un interimat perpetuu, pentru o perioadă în principiu de 6 ani, pentru că se ajunge la situația că funcția de conducător de instanță să fie exercitată fără concursul specific, cu o durată mult mai lungă decât o delegare, iar viziunea managerială să aibă profunde lacune.

În această situație, când perioada pentru care exercitarea funcției se suspendă pentru 6 ani cântărește mandatul de membru CSM, trebuie organizat un nou concurs de promovare în funcția de conducere, perioada cât se exercită această funcție coincizând cu durata mandatului la CSM, și numai în cazul în care exercitarea funcției se suspendă pentru o perioadă mai mică (atunci când calitatea de membru în CSM se exercită pentru un rest de mandat), funcția de conducere suspendată poate fi exercitată și prin delegare.

Desigur că această modificare trebuie reglementată la nivel legislativ, pentru a se găsi o soluție ca postul de conducere pentru care a operat suspendarea de drept să poată fi declarat temporar vacant.

3.6 Delegare, detașare și transfer

1. Considerăm că trebuie o mai mare transparență în sensul accesului magistraților la notele întocmite de direcțiile specifice din cadrul CSM, cu privire la politicile de management de personal, aspect care a existat la un

moment dat, îns în prezent este doar o aparență, pentru că accesul la aceste informații nu mai este efectiv.

2. De asemenea, trebuie eliminate promovările în funcții de execuție pentru personalul detașat, care își desfășoară activitatea în alte instituții subordonate ministerului, în condițiile în care nu îndeplinesc atribuții specifice funcției de magistrat pe perioada detașării, pentru a se evita situațiile de promovări succesive fără mărimea a se desfășura activitate specific instanței unde promovată.

3. Eliminarea detașărilor magistratilor în cadrul ministerului justiției și structurilor subordonate acestuia, pentru că s-a constatat de-a lungul timpului că un magistrat ajunge să funcționeze și să susțină proiecte politice, și să se îndepărteze de la menirea sa, ceea ce este de neconceput.

4. Eliminarea delegărilor pe funcțiile de președinți de secții, sau în orice caz folosirea acestei instituții cu foarte multă rezervă, pentru că a devenit un mod de funcționare în multe situații, preferându-se neimplicarea activă, viziunea unui proiect, ori responsabilizarea serioasă pe durata unui mandat, de multe ori această instituție fiind utilizată pentru durate nepermis de lungi.

CAPITOLUL IV - RESPONSABILITATEA SISTEMULUI JUDICIAR

4.1 Responsabilitatea magistratilor

Este o chestiune delicată și cu multiple implicații.

În contextul în care tendința tot mai accentuată este aceea de a expune magistratul sancțiunilor disciplinare, penale sau materiale în legătură cu deciziile pronunțate cu încălcarea dispozițiilor de ordin procesual dar și de drept material din dosarele cu care este investit, nu va mai putea fi menținută nici independența judecătorescilor, nici echilibrul democratic al puterilor.

Am observat cu regret, că în ciuda poziției vehemente a magistratilor și a asociațiilor profesionale ale acestora legea tot a fost modificată în sensul în care s-a planificat, fără însă să se țină cont de propunerile magistratilor.

Constat cu stupefacție că asupra acestui aspect se insistă și mai mult, în condițiile în care deja există o reglementare cuprinsă în Legea nr.303/2004, care a dat naștere la foarte multe controverse.

Astfel, la acest moment există în dezbatere în Parlament propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.303/2004 privind statutul judecătoreștilor și procurorilor, potrivit căreia magistratul care nu îndeplinește atribuțiile cu rea-credință, grav neglijență sau nu respectă deciziile Curții Constituționale, să fie exclus din magistratură și să își piardă toate drepturile salariale după data săvârșirii abaterii, inclusiv pensia specială.

Propunerea susține faptul că după ce prejudiciul cauzat a fost acoperit de stat ca urmare a unei hotărâri definitive obținute de partea victimată, statul este obligat să se îndrepte cu acțiune în despăgubiri împotriva judecătoreștilor sau procurorului care cu rea-credință sau grav neglijență a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.

S-a tot dezbătut în aceste condiții cu pe toate canalele media despre importanța unei astfel de reglementări, insistându-se obsesiv pe ideea că luarea unei asemenea măsură are menirea de a nu mai scoate din buzunarul public bani pentru greșelile magistraților.

Considerăm însă că, în condițiile în care magistrații nu au posibilitatea să beneficieze de o protecție pe care să le-o confere un sistem de asigurări pentru cazurile de erori judiciare, după modelul de asigurare a medicilor pentru malpraxis, nu poate fi vorba despre o astfel de măsură de regres a statului față de magistrați.

Sunt de acord cu faptul că independența justiției presupune și multă responsabilitate, însă în aceeași măsură se cere responsabilitate și puterilor executive și legislative.

Or, nu există vreo normă juridică prin care să fie atrasă răspunderea materială a parlamentarilor sau membrilor guvernului pentru actele normative ale căror conținut în mod cert a fost slab și incoerent gândit, cu grave repercusiuni asupra societății, dovadă fiind numărul mare de excepții de neconstituționalitate admise de Curtea Constituțională, și mai ales în materie procesual penală, (de la data intrării în vigoare a noilor coduri în materie penală -01.02.2014 și până la 22.06.2016, CCR a declarat neconstituționale nu mai puțin de 38 de dispoziții din codul de procedură penală, la care se adaugă alte 3 din codul penal).

Astfel, la adăpostul unui organism colectiv, culpa personală este mult diluată, pierzându-se practic în anonimat.

În ceea ce privește modul de interpretare și aplicare a noțiunilor de rea-credință și grav neglijență,¹⁰ chiar în condițiile în care acestea au fost definite la art.99¹ din Legea nr.303/2004, desigur că magistraților din cadrul

¹⁰ prevăzute ca stând la baza abaterii disciplinare de la art.99 lit.t din Legea nr.303/2004

inspecției judiciare și apoi din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii le revine sarcina importantă de a crea o practică unitară, ținând cont de principiul independenței judecătorilor și procurorilor în pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor, de principiul constituțional potrivit căruia hotărârile judecătorești sunt supuse numai controlului judiciar în condițiile legii și soluțiile adoptate de procuror nu pot fi desființate sau modificate decât în procedura controlului ierarhic și în cea judecătorească, prevăzute de lege.

Având în vedere aceste coordonate, trebuie în primul rând stabilit ce parte din activitatea de îndeplinire a actului de justiție, care nu intră în sfera răspunderii disciplinare se referă la raționamentul logico-juridic al magistratului chemat să judece/instrumenteze o cauză, acesta fiind când obiectul analizei instanțelor ierarhic superioare/procurorului ierarhic superior.

Pe de altă parte, art. 99¹ din Legea nr. 303/2004, modificată, în care legiuitorul definește reaua-credință și grava neglijență, circumscrie sfera încălcării normelor de drept material sau procesual la acelea de o gravitate deosebită.

În sfera răspunderii disciplinare pot intra numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea actelor întocmite de judecători și procurori pentru care, un observator rezonabil (persoană informată și de bună-credință), nu poate găsi o justificare rațională.

4.2 Responsabilizarea Consiliului Superior al Magistraturii

Trebuie avut în vedere faptul că barometrul calității activității Consiliului Superior al Magistraturii este dat de gradul de satisfacere a spiritului de dreptate al cetățenilor și implicit de gradul de încredere în justiție.

Un grad de încredere redus al cetățeanului în justiție relevă o slabă activitate a Consiliului Superior al Magistraturii.

Pe de altă parte, trebuie să existe o mai mare atenție și o receptivitate a Consiliului Superior al Magistraturii la reacțiile magistraților, la punctele de vedere și criticile acestora.

În aceste condiții, Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să fie pregătit să își explice politicile și deciziile în cadrul unor conferințe periodice în fața magistraților de la toate nivelurile.

Un raport anual al Consiliului Superior al Magistraturii trebuie discutat în cadrul adunărilor generale ale instanțelor și parchetelor, pentru a se aduce la cunoștință acestora ce s-a realizat, ce mai este de făcut, cum s-ar putea îmbunătăți deciziile, care sunt pașii necesari a fi urmați în diferitele contexte create de modificări legislative.

De asemenea, este absolut necesar să își adapteze poziția în funcție de situații concrete care apar, fără a abdica de la principiile ce stau la baza constituirii sale.

Un aspect foarte important este legat de ceea ce se reproșează de sistem Consiliului Superior al Magistraturii, și anume modul în care membrii săi au înțeles și îndeplinesc mandatul.

Credibilitatea Consiliului Superior al Magistraturii a fost erodată de chestiunea integrității: implicarea unor membrii în dispute politice, protejarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a propriilor membrii în condițiile în care adunările generale au încercat revocarea acestora, gestiunea campaniei electorale pentru alegerea noilor membrii CSM (chiar celebrele hotărâri ale Plenului CSM, 338/2016, 339/2016 și 345/2016 date în mod neconstituțional cu privire la alegerea membrilor și durata mandatului acestora) și în general abdicarea de la principiile enunțate și pompos clamate în timpul campaniei electorale și în cadrul proiectelor de candidatură, care de fapt s-au volatilizat odată cu siguranța dată de investirea în funcție.

Această problemă de integritate, asociat cu gradul redus de încredere al populației în justiție, conduc la un dublu risc: pe de o parte vulnerabilizează justiția transformând-o într-o țintă predilectă pentru clasa politică și mass-media, iar pe de altă parte, determină inițiative legislative cum este cea la care m-am referit anterior cu privire la răspunderea magistraților sau altele menite să reducă din atribuțiile pe care le are justiția în acest moment, pentru a o ține sub control, ceea ce înseamnă o nouă presiune a politicului.

Pe de altă parte, este necesară o procedură flexibilă și realizabilă de revocare a membrilor CSM în contextul în care aceștia renunță la calitatea de reprezentant al celor care i-au trimis prin votul lor să garanteze independența justiției, declararea ca fiind neconstituțională a dispozițiilor art. 55 alin.4 și 9 din Legea nr.317/2004, lăsând practic în aer o astfel de procedură, pentru că în acest moment răspunderea membrilor CSM față de judecătoria și procurori pentru activitatea desfășurată în exercitarea mandatului este o chestiune pur formală.

În acest mod se creează o breșă între membrii Consiliului Superior al Magistraturii și corpul de magistrați care i-au investit prin votul lor de

încredere, iar adâncirea acestei breșe conduce inevitabil la o înstrăinare de colegii și îndepărtare de scopurile declarate la momentul investirii.

Este necesar, de asemenea, creșterea gradului de responsabilizare al Consiliului Superior al Magistraturii prin conferirea dreptului de inițiativă legislativă, drept care nu presupune o interferare în atribuțiile puterii legislative, ci, mai degrabă, un suport eficient pentru aceasta în inițierea strictă a propunerilor legislative legate de nevoi ale sistemului judiciar.

O altă modalitate de responsabilizare a Consiliului Superior al Magistraturii este necesitatea extinderii avizului conform de la proiectul de buget al instanțelor și parchetelor la proiectele de acte normative care privesc activitatea autorității judecătorești, precum și la proiectele de regulamente și ordine care se aprobă de ministrul justiției.

În prezent, avizul pe care îl dă Consiliului Superior al Magistraturii este doar consultativ și au existat situații când Parlamentul nu l-a solicitat, ceea ce înseamnă că este considerat doar formal și nu are nicio relevanță deși este solicitat atunci când sunt dezbătute legi care privesc în mod direct justiția.

Consider că trebuie să existe o modificare legislativă care să extindă pe de o parte avizul conform, iar pe de altă parte să prevadă sancțiuni pentru nerespectarea acestuia, pentru a se evita riscul transformării CSM într-un organism cu rol decorativ, formal, în scopul consolidării ideii tot mai vehiculate că *justiția nu se poate governa singură*.

Totodată, consider necesar ca pentru emiterea acestui aviz conform obligativitatea consultării adunărilor generale ale judecătorilor în procedura de avizare a unor legi care vizează sistemul judiciar.

De aceea avem nevoie de un CSM puternic și ferm, cu mult autoritate, care să își impună punctele de vedere, prezent activ în dezbaterile despre justiție, capabil să stopeze decizii politice nefavorabile, merit să apere independența justiției, nu să o ofere ca trofeu celor care se tem de ea!

Consider că este nevoie, acum mai mult poate ca oricând, de maturitate și atenție sporită în alegerea reprezentanților pentru noul CSM!

Pentru aceasta, cred că ar trebui să prevaleze în alegerea reprezentanților nu simpatiile locale sau regionale, pentru că experiența consiliilor anterioare a demonstrat că nu aduc neapărat mai multe beneficii, să nu ne mai lăsmăpăcați de promisiuni deșarte și oratori vehemenți, ci să se urmărească în principal calitatea, caracterul, verticalitatea, persuasiunea acestora.

CAPITOLUL V - ÎMBUNȚIREA IMAGINII SISTEMULUI JUDICIAR-COMUNICARE ȘI TRANSPARENT

5.1 Comunicare și transparent în relația cu mass-media și societatea civil

Consider că imaginea sistemului judiciar depinde foarte mult și de modul în care se realizează comunicarea cu societatea, pentru că aceasta este beneficiarul serviciului public oferit de justiție.

Din punctul meu de vedere, noul CSM trebuie să renunțe la acel tip de comunicare eliptic, general, de importanță minor față de adevăratele probleme reclamate din rândul societății civile și mai mult decât atât, la aroganța indusă de o superioritate care nu își găsește rostul în relația cu cetățenii sau cu colegii magistrați.

Este nevoie de o comunicare directă, o implicare activă în oferirea de informații în condițiile legii, nu numai prin comunicate de presă, care sunt rigide și dau impresia că în spatele lor nu sunt oameni, ci mecanisme inerte și abstracte, sau doar prin afișarea ordinii de zi soluționate a ședințelor secțiilor sau plenului.

Chiar dacă activitatea în cadrul CSM este extrem de laborioasă, iar implicarea membrilor trebuie să fie pe măsura, totuși nu este un motiv suficient pentru a-i ignora pe cei care sunt interesați, instituția purtătorului de cuvânt fiind cvasiinexistentă în toate mandatele de până acum.

Cred că trebuie să se facă prin explicarea mai detaliată și cu mai multă răbdare a măsurilor și politicilor concepute, a strategiilor gândite pe termene scurte, medii sau lungi, prin permiterea accesului mass-media la lucrările secțiilor sau plenului se crează o mai mare transparentă și se cristalizează sentimentul că nu există nimic de ascuns și că lucrurile decurg în mod onest, predictibil.

Pe de altă parte, o mult mai bună comunicare cu mass-media și prezentarea activității curente vor putea conduce la o relansare a CSM-ului ca o instituție cu multă autoritate în stat, credibilă, legitimă, puternică și cu atitudine fermă, pentru că există foarte multe aspecte care sunt bine făcute, dar slab puse în lumină.

Nu sperăm în creșterea și gradul de respect al cetățenilor față de o justiție care se izolează de societate și preferă "întoarcerea celui alt obraz", dimpotrivă!

Nu trebuie confundat obligația de rezerv a magistratului și restricțiile inerente profesiei, din activitatea instanțelor de judecată, cu cele presupuse de atribuțiile unui membru în CSM, funcție de demnitate publică, ce vizează necesitatea unei bune comunicări, pentru o informare corectă a societății, atunci când aceasta o solicită.

Am observat că lipsa furnizării de informații prin evitarea comunicării sau o comunicare tardivă, post factum sau defectuoasă are întotdeauna efecte negative, fiind unul din principalele motive pentru care imaginea justiției are în mod cert de suferit. Lipsa de rezonanță și promptitudine de reacție atunci când justiția a fost hărțuită și supusă unor critici constante, au condus la imaginea lipsită de vitalitate a unui sistem care, deși întinerit, dă semne de agonie.

Cu toate acestea în ultimul raport MCV al Comisiei Europene¹¹ era apreciat în principiu activitatea CSM, totuși s-a constatat "eficiență moderată a mecanismelor efective puse prin lege la dispoziția Consiliului, acestea asigurând doar o compensație morală, declarativă a magistratilor vizati."

Astfel, deși se apreciază că „încheierea cu succes a urmării penale și condamnarea unui număr mare de politicieni binecunoscuți din România pentru corupție la nivel înalt corespunde unei tendințe subiacente pozitive în ceea ce privește independența justiției, CSM nu poate asigura un nivel de acoperire în mass-media a comunicatelor sale de presă echivalent cu cel de care s-au bucurat criticile inițiale și, dincolo de acest sprijin moral, CSM nu oferă ajutor financiar sau juridic magistraților care cer reparații în instanță”.

Considerăm că este necesară o regândire a sistemului legislativ referitor la acest aspect, pentru a se conferi o mai mare eficiență deciziilor de apărare a reputației profesionale a magistraților și apărare a independenței justiției.

Este un moment crucial pentru schimbarea percepției largi despre CSM, și implicit despre justiție, pentru că întreaga societate este cu ochii pe aceste alegeri și mai ales pe rezultatul final: cum sunt cei ce vor face cei ce vor fi aleși în calitate de membrii? vor fi capabili să schimbe imaginea deja creată în perioada anterioară sau vor perpetua aceleași neajunsuri care au generat și multe valori legitime de nemulțumire?

¹¹Publicat la data de 22 ianuarie 2016

5.2 Comunicare și transparentă în interiorul sistemului judiciar

Aminteam anterior că trebuie să existe o mai mare atenție și o receptivitate crescută a CSM la reacțiile magistraților, la punctele de vedere și criticile acestora, nu numai într-un cadru formal, consacrat legislativ prin posibilitatea prezenței reprezentanților asociațiilor profesionale în cadrul lucrărilor secțiilor și ale plenului, unde pot să își expună poziția față de problemele ce se dezbate, dar și la lucrările de poziții ale magistraților din întreaga țară.

Au existat astfel situații nepermise, în care sute și chiar mii de judecatori s-au manifestat pentru sau împotriva anumitor tendințe, decizii, sau atitudini, însă cu toate acestea, s-au izbit de un CSM rigid, care nu a ținut cont de poziția magistraților, ci doar de conjunctura în care au reușit uneori să se complacă, îndepărtându-se de mult clamatele idei pompoase și pline de entuziasm care le-au animat proiectele cu care au candidat, sau strângând rândurile pentru a-i proteja colegii din Consiliu atunci când aceștia au fost criticați de un număr zdrobitor de judecatori care i-au votat să ajungă acolo.

La adpostul justificării că alte organe sau instituții decid, votul lor fiind numai consultativ, de multe ori nu se mai acționează.

Consider că trebuie intervenit legislativ iar în cazul în care o anumită problemă este semnalată, criticată sau solicitată să fie discutată de un anumit număr reprezentativ de magistrați, poziția acestora să nu mai fie ignorată.

Ceea ce s-a reproșat în mod constant membrilor CSM în general a fost îndepărtarea progresivă de colegii lor din țară, devenind tributari altor deziderate, de cele mai multe ori ajungând să urmărească interese personale, respectiv cum să accedă în funcții de conducere importante, să își rezolve în mod dubios transferuri în alte condiții decât cele ce se aplică restului de magistrați, să profite de poziția respectiv pentru a participa la promovarea la ÎCCJ atunci când accesul se face pe bază de interviu, toate acestea numai pentru a nu se mai întoarce în mijlocul colegilor care le-au acordat votul lor de încredere.

Uneori poate pentru că era incomod să se reîntâlnească cu aceia pentru care nu au contribuit cu nimic sau cu foarte puțin!

De asemenea, consider că membrii CSM trebuie să fie pregătiți să explice politicile concepute la nivelul consiliului și deciziile, în cadrul unor conferințe periodice în fața magistraților de la toate nivelurile, nu numai cu prilejul ledințelor de bilanț ale instanțelor.

Un raport anual al CSM trebuie discutat în cadrul adunărilor generale ale instanțelor și parchetelor, direct sau prin videoconferințe, pentru a se aduce la cunoștință acestora ce s-a realizat, ce mai este de făcut, cum s-ar putea îmbunătăți deciziile, care sunt pașii necesari a fi urmați în diferitele contexte create de modificări legislative.

De asemenea, pentru o mai bună comunicare, datele de contact ale membrilor reprezentanți ai judecătorilor, mai ales adresele de e-mail, trebuie să nu lipsească din agenda colegilor din țară, pentru că în acest mod direct pot fi semnalate în timp util aspecte concrete, iar feedback-ul poate fi mult mai prompt și mai eficient.

Jud.Dr. Mădălina-Elena Vladu-Crevon

Tribunalul Gorj

LumeaJustitiei.ro